

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 12. Charitatis proprietates, & Actus. 1. Communicat bona sua. 2. Gaudet de alieno bono, tristatur de malo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Diliges proximum tuum, sicut teipsum. Luc. 10. 27. id est, amore verò, non abusivò, & falsò. Non sicut amatur panis, vinum, equus, asinus &c. quæ quidem non diligit homo sicut seipsum, sed propter seipsum; id est, propter propriam commoditatem, & utilitatem. Sicut enim alias Mundi res assumere potest homo in usum suum, sic & homines ipsos: quos si diligit homo, quia utiles sibi sunt, aut delectabiles, manifestè apparet, quòd eos non verò amore diligit, sicut seipsum; sed sicut equum, panem &c. S. Bern. Sen. tom. 2. f. 7.

Hoc est preceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Jo. 15. 12. Quidquid Deus nobis præstat, id debemus proximo præstare. Luc. 22. 32. *Et tu aliquando convulsus confirma fratres tuos.* Theodoretus or. de charit: sicut ego te non desepi, cum fluctuares, & laborares; ita tu sis quòque sustentaculum fratribus, qui circumaguntur; & id, quod es affectus, imperti auxilium. Coloss. 3. 13. *Si quis adversus aliquem habet querelam; Sicut & Dominus donavit vobis, ita & vos.* S. Anselm. hic: *Sicut Dominus &c.* sine ullo respectu vindictæ sumendæ; ita & vos condonate vobis omnia. Debetis enim conservis non negare, quòd à bono Domino gaudetis vos percipisse. Novit hanc bonorum divinorum obligationem ipse Filius Dei; qui, ubi à Patre accepit esse Filium, nihil magis studuit in Mundo, quàm ut nos quòque filii Dei fieremus. Jo. 1. 12. *Adde eis potestatem filios Dei fieri.* Bæza tr. 3. l. 14. c. 20.

Oraturus Petrus cum Joanne pergebat in templum. Act. 3. 1. 6. claudus petit ab eis elemosinam; mox Petrus: *in nomine Jesu Christi Nazareni surge, & ambula.* An non decentius Apostoli prius templum adirent, & orarent, quàm claudum sanarent? Ut gratos se Deo præsentent, prius se gerunt amantes in proximum. Eschob. t. 3. Colloq. Chr. Observ. 7. l. 1. sect. 1.

Ex Patribus.

Quot Dei imagines non tantum dejecerunt, sed & conculearunt? cum enim reum angas, cum dispoles, cum trahas, cum dejicias, Dei imaginem conculeas. S. Chrys. hom. 3. ad pop. Antioch.

Quid jucundius esse potest, quàm hinc imitari, quod in illa beata patria summò munere constat attribui? ferantur hic, qui ibi nimis amandè sunt. Cassiod. in Ps. 132.

Nemo in ediam, atque jejuniis; nemo, qui humi se prosternat; nemo cæteris virtutum exercitationibus magnum quid se consequi putet; nisi rectè fratres diligat. S. Cyr. Alex. l. 9. c. 24. in Joan.

Citra profectum proficit, quisquis alteri, cum potest, non prodest. Hildebertus Ep. Turon. ep. 1.

Infamis quæstus est, proximum diligere, cum succedit; dum malè est, ignorare. Id. ep. 2.

Polyanth. Sacr. Tom. I.

Scio, quod gratia Dei obest, si non alii prod-
est. Petr. Blef. c. 1.

Tali ratione diligendus est Deus, ut diligatur omne, quod diligit. Signatio vultus Domini super omnes; & similitudo ejus, quibus sunt homines insigniti, adducunt inexcusabiliter omnes invicem amari. Una omnium animarum natura, carnisque traduce, nos ad amorem invitat, una materia, ex qua facti sumus; una forma humanitatis in omnibus; una nascendi, & moriendi conditio. Una terra, per quam gerimur; unum cælum, quò tegimur; una lux, quâ perfundimur; debent jure inter homines indissolubilem amicitiam copulare. Sed nunquid inter omnes æqualem? omnino sic dixerim; nisi virtus præter ista in aliquo plus apponat. Virtus est, dilexisse virtutem. Sim. de Cass. l. 15. de justit. Christiana c. 6.

Exemplum usûs fraterni natura non longè à conspectu removet; sed in ipso corpore pleræque necessaria fecit duplicia, germana, & gemella, manus, pedes, oculos, aures: eò significans, omnia hæc salutis, & mutui auxilii, non dissidii, causâ, & pugnâ, sic esse divisa. Plutarch. libello de fraterno amore.

f. XII.

Charitatis proprietates, & actus.

Primò:

Communicat bona sua.

Multi publicani, & peccatores simul discumbebant cum Jesu. Marci 2. 15. qui sine dubiò à Matthæo invitati fuerunt. Et quò consiliò? humanæ salutis amore. Victor Antioch. hic: Matthæus convocat, nè ipse solus beneficium accipiat. Sylveira in art. 10. q. 20.

Hominis cujusdam divitis uberes fructus ager attulit. &c. Luc. 12. 16. Non debet esse aliquid proprium, ubi mors invincibile tenet imperium. Proprium factum est homini mori; non in hoc sæculo aliquid vindicare privatum. Sim. de Cass. l. 6. c. 11.

Convocas amicos &c. Luc. 15. 9. S. Chrys. hom. 23. in Acta: hoc amici officium pii est, in tantis bonis amicos facere socios.

Surgentes eadem hora. Luc. 24. Obliti sunt corporalium, spiritualibus jam referti. Regressi sunt Jerusalem, bona scilicet nuntiare, quæ viderant: ut consolatio, quæ illis per hujusmodi visionem erat propria, fieret cum cæteris ipsorum relatione communis. Virtus est piorum, gaudia fidei conferre cum Sociis. Sim. de Cass. l. 14.

Accipite Spiritum S. Jo. 20. 22. Mos est beneficii, quæ nuper accepit, communicare cum charis. Id. ib.

Viri Galilæi quid statis aspicientes in cælum? Act. 1. 11. Cur eos increpat angelus? cum laudabile sit cælum suspicere? S. Athanas. or. in asc. Quid statis? Mundo miraculum hoc prædicare. q. d. Surgite, & implete munus vestrum Apostolicum; prædicare Evangelium, & agite de salute hominum. Sylv. in acta c. 1.

Gg 2

Ca-

Caperunt loqui Act. 2. 3. scilicet *magnalia* Dei v. 11. Rich. à S. Laur. l. de laud. Virg. *Repleti sunt omnes spiritu sancto*; ecce plenitudo interior: & *caperunt loqui*; ecce redundantia exterius.

Vas electionis. Act. 9. 15. Dicitur vas electionis, sumptâ metaphora à quotidiano vasis usu, quod adhibetur, ut infundatur aliquis liquor, oleum, vel vinum; non ut in ipso vase perpetuò maneat, sed ut suo tempore effundatur. Ideò Paulum elegit Deus, ut in eum infunderet magnam Sapientiam, virtutem, & gratias; non ut in eo clausa permanerent; sed ut tempore opportuno eas effunderet, docendo, inflammando, omnes gentes. Sic dicitur Sol, Eccl. 43. 2. *vas admirabile.* Sylv. hic.

Cornelius expectabat illos convocatis cognatis suis. Act. 10. 24. prægaudio: quia drachma animæ suæ inventa, adveniente Petro; ut illa mulier prægaudio *convocat amicos* Luc. 15. 9. S. Chrys. hom. 23. in Acta: hoc officium amici, hoc pii est; in tantis bonis amicis facere socios. Sylv. hic.

Qui audit, dicat, venit. Apoc. 22. 17. Qui audit vocem vocantis Dei, ipse etiam alios advocet. S. Greg. hom. 14. in Ezech. Cui enim jam vox vocantis Dei efficitur, in corde; necesse est, ut proximis, per prædicationis officium, erumpat in voce; & idcirco alium vocet, quia ipse vocatus est. Sylv. in act. 1.

Luna à Sole illustrata. Lem. acceptum *Communicas orbi.* Guil. Hefius.

Secundo:

Charitas gaudet de alieno bono, tristatur de malo.

Redemptore natò cœli cives ostensi sunt, qui clamarent: *gloria in altissimis Deo!* & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Luc. 2. 14. ante Dei enim oculos nunquam est manus vacua à munere, si fuerit arca cordis repleta bonâ voluntate. Hinc etiam psalmista dicit Pf. 55. 12. *in me sunt Deus voca tua, quæ reddam laudationes tibi*, ac si apertè dicat: etsi exterius munera offerenda non habeo, intrâ memetipsum tamen invenio; quod in ara tua laudis impono. Voluntas autem bona est, sic adversa alterius, sicut nostra, pertimescere; sic de prosperitate proximi, sicut de nostro profectu, gratulari; aliena damna nostra credere, aliena lucra nostra putare; inimicum etiam amando tolerare. S. Greg. hom. 5. in Evang.

Genius vultum suum in speculo contemplatur. Lem. *Vultum sumit amantis amans.* Dilectio finè simulatione -- *gaudere cum gaudenibus, flere cum flentibus.* Rom. 12. 15.

Aspice me, quicumque voles me pingere, vultus

Qualis amantis erit, talis amoris erit.

Flentis erit vultus? vultum plorantis habeo.

Rideat ille: iterum vultus amantis erit.

Sollicitus me spectet; ero suspensus, & anceps.

Si timeat; mea mox ora timentis erunt. Guil. Hefius

Hæc est charitatis, & unitatis virtus, ut si quid uni prosperum concedatur, omnes sibi provenisse congaudeant; rursumque, si quid contrarium ingeritur, universi sibi accidisse condoleant. Cassiod. in Pf. 123.

Charitas gaudet de bono.

Congratulabantur ei. Luc. 1. 58. Pars est supernæ vitæ, aliorum prosperitatibus collatari, & congratulari eis, quibus alludit divina potestas. Simon de Cassia lib. 3.

Si diligereis me, gauderetur utique Jo. 14. 28. Diversis effectibus est probanda dilectio; exteriori, ut ferventur dilecti mandata; interiori autem, ut in ejus prosperitate latemur. Id. 1. 12. c. 6.

Et omnibus, qui longe sunt. Act. 2. 39. Cur Petrus hic annuntiat Judæis Gentium conversionem, quos maxime odio habebant? Respond. cum compuncti essent corde, de aliorum conversione non tristabantur; sed maxime de illa gaudebant: quia perfecta charitas omnes vult socios secum habere. Sylveira hic, q. 33.

illa vera, & sincera, est charitas, & omnino de corde puro, & conscientia bonâ; & fide non fictâ, judicandâ procedere, quâ proximi bonum, æquè ac nostrum, diligimus. S. Bern. ep. 11.

Charitas tristatur de alieno malo.

Vidi prævaricantes, & tabescebam. Pf. 118. 158.

Scio -- patientiam tuam. Apoc. 2. 2. & *quia non potes sustinere malos.* Patiens ad injurias sibi illatas, impatiens sustinere mala gregis sui; plus dolens fuorum, quàm sua damna. Sylv. hic.

Fortassis ignoras, tecum fui Romæ, tecum nivium perpeffus sum injurias, tecum montes, vel lubricos glacie, vel scopulis exasperatos. Univerfa tecum pertuli, dum dolui, quæ perferres. Hæc enim est inter amicos animorum concordia; ut nihil ab altero sit alienum, nihil alteri singulare; omnia eis facit unam Rempubicam voluntas una. Hilbertus ep. 28. quâ amico gratulatur reditum Romæ.

Non recipio consolationem, ubi video fratris desolationem. Sanctus Bernard. epist. 70.

O Cha-

O charitas! tibi oculos nunquam sicco esse, aut misericordia permittit, aut gaudium. S. Zeno ferm. de fide, spe, & charit.

Amor ad dilectum, injurias dilecti suas profecto perfectiones facit; etiamsi ipse esset circumquaque pacatus. Et diligens proximum, ut seipsum, in animo perfectionem patitur, cum ipsum videri affligi, manens ipse non tactus. S. Bern. Sen. f. 9.

§. XIII.

Charitas erga Infirmos.

Ex Veteri, & Novo.

Motiva.

Non te pigeat visitare aegrotum: ex his enim in dilectione firmaberis. Eccl. 7.

39. Syr. *Non tadeat se visitare infirmos, quia propter hos diligetis.* S. Bonav. Itin. am. c. 1. Cur anima tota die anxialis post Christum indicabo tibi, quem diligit anima tua. Certe in infirmaria jacet, & ibi torquetur. Curre, & sibi ministras; sibi compere infirmanti. Corn. hic.

Cum Jesus venisset ad domum Petri, vidit foras ejus jacentem, & febricitantem. Matth. 8. 14. Mox ingressus non convertit oculos ad sedes pro quiete, non ad cibos, sed ad agram: quia oculi ejus maxime rapiuntur ad miseros; ut eis medeatur. Sylv. hic.

Curam illius habet. Luc. 10. 35. Scilicet infirmi; & quodcumque supererogaveris, ego, cum rediero, reddam tibi. Et Dominus pro obsequio infirmis facto retribuit. Christus ipse non legitur circa alia opera misericordiae se effudisse, sicut circa infirmos: ipse enim consolabatur eos, tangebatur, visitabat, curabat; ad ipsos sanandos, Apostolos mittebat; propter ipsos Sacramentum speciale, scilicet Extremae Unionis, instituit. S. Humbertus f. 46. 40. ad frat. & soror. in hospitalibus.

Juvenis olim religiosum senem interrogans: oro te Pater, ajebat; quid tibi videtur? duo fratres sunt, quorum alter in tuguriolo suo perdurat, jejunium quandoque usque ad sextum diem producit, nec interim consuetos sibi labores quidquam remittit. Alter vero unius rei fatagit, ut aegrotis inserviat. Cujus vivendi genus videtur Deo acceptius? Cui senex: non opus multa deliberatione. Dico: si frater ille jejunans ipse suis se naribus suspendat; illi alteri, qui aegrotis ministrat, pro merito nequaquam aequalis esse poterit. Drex. opusc. 13. Rosi select. virt. parte 1. §. 4.

Exempla.

Si quis inceperit aegrotare, transfertur ad exedram latiore, & tanto senum ministerio confoveretur, ut nec delicias urbium, nec matris quærat affectum. S. Hier. ep. 22. ad Eustoch. de ratione vivendi Cœnobarum.

Quoties morbo regio, & pædore confectos, humeris suis ipsa portavit? quoties lavit purulentam ulcerum saniem, quam alius aspicere non valebat. Præbebat cibos propria

manu; & spirans cadaver sorbitiunculis irrigabat. Id. ep. 30. ad oceanum Epitaph. Fabiolæ.

Leo IX. Pontifex leprosum ante fores reptum in proprio lecto collocari jussit; qui manens quæsitus nusquam inventus est. Creditum est, Christum pauperis specie eò loci recubuisse. Ita Platina, & alii, in vita.

S. Bern. Sen. teste Suriô 20. Maji: cum A. 1400. Senis ingens lues grassaretur, cum fetore, horribili; & morte plurimorum; ipse 12. adolescentibus ignita oratione persuasit, ut iis, se duce, totos impenderent; quod & præstiterunt, ipsò officiosissime præeunte.

A. 1500. Lusitana mulier Eboræ ad extremum perditâ, 45. annis in omni flagitiorum cœno volutata, sceleribus addidit damoni pactam servitutem. Adlitterat mendico morienti; eique se liberalem, ac sedulam præstiterat. Paucis post diebus imaginem defuncti conspiceri visa est, & audire hæc verba: eleemosynas tuas in Dei conspectum tuli, ejusque clementiam exoravi, ut pro iis referretur tibi gratia. Ipse nunc permittit ad te venio, & hortor: age poenitentiam, exomologesi culpas elue. Cum monita non recipere, eadem vox iterum, ac tertio, auribus illapsa, non modo spem veniæ, sed & viam ostendit. Drexel. de elemos. p. 3. c. 7 §. 3.

S. Abbas Minutius proficiscens ad visitandum aegrum; cum jam videret solem occumbere, ait ad eum: in nomine D. N. J. C. sta paulisper in itinere tuo, & expecta me, donec ad vicum perveniam. At ille resistit, nec prius occubuit, quam homo Dei perveniret ad vicum. Rufinus vitæ SS. PP. l. 2. c. 9.

S. Joyella, sive Jutta vidua, post primas nuptias, marito mortuo secundas exosa; undecim annis leprosis in hospitali servit; optans fieri etiam leprosa: in hunc finem cum illis manducans, & bibens, lavans se de aqua balnei eorum. Boll. 13. Jan.

B. Agnes Ord. S. Claræ, Regis Bohemæ filia, Praga & nata in terra; & in cœlo renata, inter Clarissas addiditissima humilitati, foeda illuvie; & leproforum sanie, infectas vestes undique per urbis nosocomia, & valetudinaria, conquiri jubebat, delatasque ad se, excluso adjutorio, sola operose elucebat, lacerasque refarciebat. Boll. 6. Martij.

S. Francisca Romana ex nobili prosapia per 30. annos servit infirmis in hospitalibus. Boll. 9. Martij.

S. Catharina Sen. existens adhuc in domo paterna leprosa ingrata, querula; contumeliosa, patientissime inservit; & lepram contrahit; non tamen recedens a servitio, a qua demortuam sepeliens liberatur. Boll. 30. April.

§. XIV.

Charitas sit universalis erga omnes.

Ex Veteri, & Novo.

Egressus est Joseph ad terram Egypti, & circumvit omnes regiones Egypti. Gen. 41. 46. Regius Vicarius; assumpta Egypti

G g 3

pro-